

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 11. februara 2014. god.
Br.ref.:RK551/14

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KO18/14

Podnosioci

Vesna Mikić i 20 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo

Zahtev za "[...] tumačenje odredaba Ustava Kosova u vezi sa rezervisanim mestima za predstavnike zajednica koje ne čine većinu na Kosovu."

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su Vesna Mikić, Petar Miletić, Jelena Bontić, Kostić Biserka, Saša Milosavljević, Jasmina Živković, Emilija Ređepi, Albert Kinolli, Danush Ademi, Saša Đokić, Hamza Balje, Milivoje Stojanović, Vesimir Stojanović, Xhevdet Neziraj, Muferra Šinik, Fikrim Damka, Enis Kervan, Boban Todorović, Mursel Haljilji, Etem Arifi, Goran Marinković, svi poslanici Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: podnosioci).

Predmetna stvar

2. Predmetna stvar zahteva je zahtev za "tumačenje odredaba Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa rezervisanim mestima za predstavnike zajednica koje ne čine većinu na Kosovu", odnosno "[...] da li zajednice imaju pravo na još jedan mandat rezervisanih mesta zajedno sa garantovanim mestima, u skladu sa članom 148. Poglavlje XIV [Prelazne odredbe Skupštine Kosova] od 15.06.2008. god., za sledeći mandat odnosno za naredne parlamentarne izbore koji će se održati 2014. godine."

Pravni osnov

3. Zahtev je zasnovan na članu 113. Ustava i pravilu 56.2 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnika o radu).

Postupak pred Sudom

4. Dana 31. januara 2014. god., podnosioci su podneli zahtev Sudu.
5. Dana 3. februara 2014. god., predsednik je odlukom br. GJR. KO18/14, imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KO18/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Artar Rama-Hajrizi.
6. Dana 4. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosiocima o registraciji zahteva i obavestio je Skupštinu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Skupština) o zahtevu.
7. Dana 10. februara 2014, nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Navodi podnosioca

8. Podnosioci zahteva traže od Suda da tumači da li zajednice koje nisu većina na Kosovu imaju pravo na pogodnosti od sistema rezervisanih mesta za još jedan mandat u Skupštini Republike Kosovo, odnosno za naredne parlamentarne izbore u 2014. godini. Njihov zahtev se odnosi na član 148. Poglavlja XIV [Prelazne Odredbe] Ustava.
9. Podnosioci zahteva se pozivaju na član 3. stav 2 Sveobuhvatnog predloga o rešenju statusa Kosova, koji propisuje: "*Za prva dva izborna mandata posle usvajanja Ustava, Skupština Kosova treba da ima dvadeset (20) mesta rezervisana za predstavnike zajednica koje nisu u većini na Kosovu, i to na sledeći način: deset (10) mesta treba da se dodeli strankama, koalicijama, inicijativama građana i nezavisnim kandidatima koji su izjavili da zastupaju zajednicu kosovskih Srba, a deset (10) mesta treba da se dodeli drugim zajednicama i to na sledeći način: zajednici Roma jedno (1) mesto; zajednici Aškalija jedno (1) mesto; zajednici Egipćana jedno (1) mesto; i jedno (1) dodatno mesto treba da se dodeli ili zajednici Roma, Aškalija ili Egipćana koja ima najveći broj gasova; Bošnjackoj zajednici tri (3) mesta; Turskoj zajednici*

dva (2) mesta; i Goranskoj zajednici jedno (1) mesto. Svako mesto koje je dobijeno na izborima treba da bude preko onih deset (10) rezervisanih mesta koja su dodeljena zajednici kosovskih Srba, odnosno drugim zajednicama.”

10. Podnosioci zahteva se dalje pozivaju na član 148. [Prelazne Odredbe Skupštine Kosova] Ustava, koji propisuje: *“U prva dva izborna mandata posle usvajanja Ustava, Skupština Republike Kosovo će imati dvadeset (20) mesta rezervisanih za predstavnike zajednica koje ne čine većinu na Kosovu, i to na sledeći način: deset (10) mesta ce biti dodeljeno strankama, koalicijama, građanskim inicijativama i nezavisnim kandidatima koji su izjavili da zastupaju zajednicu kosovskih Srba, a deset (10) mesta biće dodeljeno drugim zajednicama na sledeći način: zajednici Roma jedno (1) mesto; zajednici Aškalija jedno (1) mesto; zajednici Egipćana jedno (1) mesto, a jedno (1) dodatno mesto biće dodeljeno zajednici Roma, Aškalija ili Egipćana u zavisnosti ad tog koja zajednica ima najveći ukupan broj glasova; Bošnjачkoj zajednici tri (3) mesta, Turskoj zajednici dva (2) mesta i Goranskoj zajednici jedno (1) mesto. Svako mesto koje je osvojeno na izborima biva pridodato onim deset (10) mesta rezervisanim za zajednicu kosovskih Srba i drugim zajednicama.”*
11. U tom smislu, podnosioci zahteva tvrde: *“Bez obzira na stav 1. ovog člana, postojeći mandat na dan stupanja na snagu ovog Ustava će se smatrati kao prvi izborni mandat Skupštine, u slučaju da isti traje najmanje dve godine od dana stupanja na snagu ovog Ustava.”* Dakle, podnosioci zahteva smatraju da *“[...] prvi mandat ne može da se tretira kao pun mandat, jer po Sveobuhvatnom Planu o Predlogu Rešenja o Statusu Kosova kaže se posle Usvajanja Ustava i da je mandat bio skraćen.”*
12. Pored toga, podnosioci zahteva tvrde da *“[...] je ovo u suprotnosti sa ljudskim pravima i pravima zajednica o skraćenju mandata realizira retroaktivno odnosno da odluke skladu sa Ustavom i Sveobuhvatnim Predlogom vaze za dva mandata i tek posle usvajanja Ustava.”*

Prihvatljivost zahteva

13. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosilaca zahteva, prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovníkom o radu.
14. U tom smislu, Sud će ispitati da li su podnosioci zahteva ovlašćena stranka da podnesu dotični zahtev.
15. U ovom slučaju, podnosioci zahteva traže tumačenje o načinu primene pojedinih odredbi Ustava u vezi sa rezervisanim mestima predstavnika zajednica koje ne čine većinu na Kosovu. Konkretno, podnosioci zahteva pitaju da li zajednice imaju pravo na još jedan mandat rezervisanih mesta, zajedno sa garantovanim mestima, u skladu sa članom 148. [Prelazne Odredbe Skupštine Kosova] Ustava za naredni mandat u odnosu na predstojeće opšte izbore koji će se održati tokom 2014. godine.

16. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.1 Ustava koji propisuje: “*Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*”
17. Sud primećuje da podnosioci zahteva traže tumačenje primene ustavne odredbe koja se odnosi na naredne parlamentarne izbore. Navedena ustavna odredba je član 148. Prelaznih Odredbi, koja je izbrisana iz Ustava Kosova odlukom Skupštine br. 04-V-436, od 07. septembra 2012. god.
18. Podnosioci zahteva konkretno tvrde da je član 148. namenjen da se primeni za dva izborna mandata Skupštine Kosovo i da prvi izborni mandat ne bi trebalo računati kao pun mandat u vreme stupanja na snagu Ustava. U obrazloženju podnosilaca, to bi značilo da bi sistem rezervisanih mesta za članove nevećinskih zajednica sadržan u članu 148. nastavio da se primenjuje nakon narednih izbora za Skupštinu Kosova, zakazanih za 2014. godinu. Podnosioci zahteva tvrde da, ako se sistem rezervisanih mesta ne primeni u sledećem mandatu Skupštine, to će predstavljati povredu ljudskih prava nevećinskih zajednica. Podnosioci zahteva ne preciziraju koja bi to ljudska prava bila povređena ili kako bi ta ljudska prava bila povređena.
19. Inače, može se shvatiti da podnosioci zahteva traže apstraktno tumačenje smisla brisanja člana 148. iz Ustava, odnosno da bi njegove odredbe, u pogledu njegove primene na mandate Skupštine, nekako preživele brisanje ovog člana i da se primenjuju i dalje. Međutim, čak i u ovom smislu, zahtev podnosilaca za tumačenje nema ustavni osnov. Prema Sudu, što se tiče zahteva za tumačenje u vezi sa odredbama Ustava, ne postoji ustavna odredba koja omogućava poslanicima Skupštine da podnesu takav zahtev Sudu.
20. Sud ponavlja da prema članu 93. (10) [Nadležnosti Vlade] Ustava “*Vlada je nadležna za sledeće: može podneti Ustavnom sudu bilo koje ustavno pitanje;*”. Prema tome, u slučaju br. KO98/11 Sud je našao: “*Prema članu 93. stavu 10, Vlada može podneti ustavna pitanja Ustavnom sudu. Ukoliko su pitanja ustavna pitanja onda će Vlada biti ovlašćena strana i zahtev će biti prihvatljiv.*” (Vidi slučaj KO98/11, podnosilac zahteva: Vlada Republike Kosovo, presuda od 20. septembra 2011. god.).
21. Štaviše, Sud takođe naglašava da prema članu 84. (9) [Nadležnosti Predsednika] Ustava „*Predsednik Republike Kosovo: može pokrenuti određena pitanja pred Ustavnim sudom.*“
22. U tom pogledu, Sud primećuje da nadležnosti ustavnih državnih organa treba da se vrše shodno odredbama Ustava.
23. Imajući u vidu citirane odredbe Ustava, Sud zaključuje da podnosioci zahteva nisu ovlašćena stranka da podnesu takav zahtev.
24. Sledstveno, zahtev podnosilaca je neprihvatljiv, u skladu sa članom 113.1. Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1. Ustava i pravilom 56. (2) Poslovnika o radu, 10. februara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i
- IV. DA OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani